



Parets de pedra seca

Veciana

Ubicació

Comarca: Anoia
Lloc/Adreça: Veciana
Emplaçament Per tot el terme municipal
Alçada: 640

Coordenades:

Latitud: 41.6687
Longitud: 1.47148
UTM Est (X): 372755
UTM Nord (Y): 4614122

Classificació

Número de fitxa 08297 - 213
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Element arquitectònic
Estil / època: Modern Contemporani
Segle XVII-XX
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: N'hi ha que estan en bon estat i d'altres que tenen trams esfondrats o caiguts.
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Altres
Titularitat Privada
Titular: varis propietaris
Autoria de la fitxa Jordi Montlló Bolart
Data de registre de la fitxa: dl., 06/10/2014 - 02:00

Descripció

El terme municipal de Veciana és un territori eminentment agrícola, d'una llarga tradició de cultiu de secà. Aquest treball, s'ha adaptat en cada moment històric a la orografia del terreny i a les tècniques d'explotació. Amb el temps, els terrenys s'han adaptat a les necessitats de cada moment. El llaurat ha anat evolucionant des de la tracció de sang, amb bous, mules o cavalls, a la tracció de motor, amb tractors, segadores, etc. La construcció de parets en els marges amb pedra seca, ha estat una estratègia secular per tal d'adaptar els camps a aquestes necessitats, per tal de millorar el rendiment del treball. En els llocs on el pendent és més pronunciat, els marges amb pedra seca són més abundants i necessaris.

En el terme de Veciana abunden aquest tipus de parets, sense que es pugui dir que predomina més en una zona o en altra. Els trobem tan a Segur, com a Montfalcó, com a Sant Pere del Vim. Quan l'orografia és més benigne o, si ho preferiu, més suau, trobem les parets més baixes i més extenses.

Pel que fa al seu perfil, aquest és usualment vertical per a alçades no superiors als dos metres. Els de més altura, que també són els més resistents, com a murs de contenció, solen ser esgraonats o, encara, atalussats, tot i que també en podem trobar desraonats de poca altura.

Als marges, ens podem trobar amb pedres que van des de la mida d'un puny fins a peces de tres o més decímetres cúbics i uns deu quilograms, que els margeraires havien de saber situar en la posició i el lloc adequat de la construcció. De tant en tant, es poden observar els esglaons, fets amb pedres retocades i planes, més grosses, que s'encabien dins del marge, i que permetien pujar i baixar de feixa, sense haver de saltar. En alguns d'aquests marges, es poden observar barraques de vinya que quedaven integrades al conjunt. Algunes d'elles encara estan en bon estat; d'altres s'han enderrocats a l'hora d'ampliar les feixes i fer-les més grans per adaptar-les a la mecanització de l'agricultura.

Observacions:

En llocs on s'han abandonat els cultius, i els marges s'estan enderrocant per la invasió del bosc, i juntament amb els marges, algunes de les barraques de vinya que estaven integrades al seu interior mateix.

Història

Es feien bancals que s'afermaven amb uns murs de pedra, on es conjugava sàviament la filigrana d'un mosaic amb la resistència d'una paret feta en sec sense cap mena de morter. Aquests murs tenien la finalitat de ser efectius contenidors de la terra i de l'aigua que hi podia arribar. Acabat el marge, el terreny quedava enllestit per al cultiu.

La seva construcció suposava primerament desermar el terreny d'on s'obtenien les pedres que posteriorment es disposarien com a jardineria. Així es podia anivellar la terra del nou bancal. La pedra sobrant servia per a construir les barraques i cabanes que es veuen pels mateixos indrets, o bé es portava cap a les terres menys pedregoses per cobrir-ne les necessitats. Sovint, però, encara quedaven pedres, que s'apilaven endreçadament en algun extrem de la finca. Aquest material obtingut del mateix camp proporcionava una diversitat de peces, que s'instal·laven més o menys retocades, tant als marges com a les barraques.

Per a la seva construcció, i en qualsevol cas, l'aixecament d'un marge suposava una tècnica acurada en el muntatge de la primera filera, que havia d'assentar-se sòlidament, i de la última, que coronava la paret fent de lligada. Era doncs, molt usual emprar la pedra tal com es trobava al camp, pràcticament sense retocar, per a bastir marges i barraques. Per tant, ens podem trobar amb pedres que van des de la mida d'un puny fins a peces de tres o més decímetres cúbics i uns deu quilograms, que els margeraires havien de saber situar en la posició i el lloc adequat de la construcció. Encara que la majoria d'aquestes parets són verticals i no massa altes, n'hi ha també amb el perfil esgraonat i atalussat.

Bibliografia

GENERALITAT DE CATALUNYA, (1994). Departament de Medi Ambient: "Les construccions en pedra seca" (full divulgatiu), Barcelona, desembre de 1994

GIRONÈS i DESCARREGA, Josep. (1999). L'art de la pedra en sec a les comarques de Tarragona. Diputació de Tarragona

PLANS i MAESTRA,Jaume. (1994). Construccions de pedra seca a la comarca de Bages. Centre Excursionista de la Comarca de Bages.

SUBIRATS i VILLALBÍ, M. (1992). "El paisaje de la comarca del Monsià y las construccions de piedra en seco". Article publicat a la revista NARRIA, Edita Museo de Artes y Tradiciones Populares, Madrid 1992.

VARIS AUTORS. (2008). Pedra Seca. Full informatiu de la revista Pedra Seca. Any VII- Núm. 58. Ed. Patronat de San Galderic. Maig.

